

Dracocephalum austriacum L. Kecskemét mellett a Nagy-Nyir erdőben ismét találtam egy tisztást, melyen ezer meg ezer példány viritott, május 23-án.

Physalis Alkekengi L. Kecskeméthez közel, a ballószögi iskola mellett egy kis nyárfa erdőskében bőven. Eddig csak a Szent-Háromság temetőben találtam. A nagy magyar Alföldön ritka.

Mentha spicata L. Kecskeméten a budai úton. Ez is meg a következő faj és változata rozsdagombával, *Puccinia Menthae* Pers. volt teli.

Mentha arvensis L. Tisza-Ugh mellett. Variet *cuneata* Borb. Tisza-Ughnál és Nagy-Kőrösön a Nagy-erdőben.

Linaria Elatine Mill. Tisza-Ugh mellett a töltésen.

Monotropa hypopitys L. Kecskemétnél a Nyir-erdőben.

Scleranthus annuus L. Nagy-Kőrösön a Nagy-erdő egy tisztásán rengeteg sok. Csaknem az összes példányok levele, szára sűrűn meg volt rakva a *Septoria Scleranthi* Desm. gombával.

Vicia serratifolia Jacq. A Szikra Tősenek egy irtásában bőven.

A felsorolt virágos növények közül Kecskemét vidékére újak: *Allium pallens* L., *Anthericum Liliago* L., *Epipactis palustris* Crtz., *Mentha arvensis* L. et variet. *cuneata* Borb., *Mentha spicata* L., *Pieris hieracioides* L., *Scleranthus annuus* L., *Vicia serratifolia* Jacq.

Kecskemét vidékéről 1896-ban felsoroltam 728 faj virágos növényt.¹ Ehhez csatoltam 1909-ben 30 fajt² s így a most pótlólag említett nyolcz fajjal együtt 766 faj vadon termő virágos növényt találtam Kecskemét vidékén.

(A szakosztálynak 1910 január 11-én tartott üléséből.)

Dr. Hollós László: Kecskemét vidékének Puccinia fajai.

A *Puccinia* genuszt C. H. Persoon 1797-ben nevezte el T. Puccini florentinói tanár tiszteletére.³ 1801-ben 11 fajt sorol fel, melyből azonban csak nyolcz tartozik a tulajdonképeni *Puccinia* genuszba.⁴

Azóta az ismeretes *Puccinia*-fajok száma hatalmasan meg-

¹ Kecskemét multja és jelene. A honfoglalás ezredik évfordulója alkalmából és emlékére kiadta Kecskemét város közönsége. 1896. Növényzet. 77—147. lap. Különlenyomat 37—107. lap.

² Magyar Botanikai Lapok. VIII. köt., Nr. 5/9, p. 215—217, 1909.

³ C. H. Persoon. Tentamen dispositionis methodicae fungorum in classes, ordines, genera et familias. Lipsiae 1797, 8°, 4 tab. aen. (*Puccinia*, p. 38.)

⁴ C. H. Persoon. Synopsis methodica fungorum. Göttingae 1801, 8°, 5 tab. aen. (*Puccinia*, p. 225—230.)

sokasodott, úgy hogy a két Sydow 1904-ben megjelent nagy munkájában 1231 faj leírását adja a föld minden részéről.¹ Ebben a monographiában 136 fajnál van Magyarország is termőhely gyanánt felsorolva, öt nálunk közönséges fajnál pedig általános-ságban Európa említve.

Hazánkából a Szepességből Kalchbrenner Károly szepes-olaszi lelkész 36 *Puccinia*-fajt sorol fel 1865-ben.² Stephan Schulzer von Müggenburg, nyug. csász. kir. kapitány, Szlavoniából öt fajt enlit 1865-ben.³ Hazslinszky Frigyes eperjesi kollegiumi igazgató ide vonatkozó fő munkájában, Magyarországból összesen 59 *Puccinia*-fajt sorol fel 1876-ban.⁴ Több más dolgozatában e számot szaporítja, vagy újabb termőhelyi adatokat sorol fel,⁵ de mivel azóta több kollektív *Puccinia*-faj több önálló fajra lett széttagolva, tisztán irodalmi adataiból, herbariumi anyagának vizsgálata nélkül bajosan lehet a Hazslinszky-tól gyűjtött fajoknak számát egész biztosan megállapítani.

Dr. Borbás Vincze budapesti tanár Budapest környékéről több *Aecidium*ot és *Pucciniát* idéz 1879-ben⁶ Hazslinszky

¹ P. et H. Sydow. Monographia Uredinearum. Volumen I: Genus *Puccinia* cum XLV tabulis. Lipsiae 1904. XXXV et 972 pp.

² Kalchbrenner K. A szepesi gombák jegyzéke. Mathem. és természettud. Közlemények. Kiadja a Magyar Tudományos Akadémia mathem. és természettud. állandó bizottsága. III. köt. Pest 1865. (*Puccinia*, Nr. 908—943.)

³ St. Schulzer, A. Kanitz und J. Knapp. Die bisher bekannten Pflanzen Slavoniens. Aus den Verhandlungen d. k. k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien [Jahrgang 1865] besonders abgedruckt. Wien 1866. (*Puccinia*, p. 31, Nr. 56—60.)

⁴ Hazslinszky Fr. Magyarhon üszökgombái és ragyái. Mathem. és természettud. Közlemények. Kiadja a Magyar Tudományos Akadémia mathem. és természettud. állandó bizottsága. XIV. köt. VI. szám. Budapest 1876. (*Puccinia*, p. 145—170.)

⁵ Hazslinszky Fr. Beiträge zur Kenntnis der Karpathenflora. Verhandlungen der k. k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien, Bd. XIV, 1864. (*Puccinia*, p. 180—183.)

Hazslinszky Fr. A bánát-erdélyi határvidék gomba-viránya. Mathem. és természettud. Közlemények. Kiadja a Magyar Tudományos Akadémia mathem. és természettud. állandó bizottsága. X. köt. IV. sz. Budapest 1875. (*Puccinia*, p. 43.)

Hazslinszky Fr. Új adatok Magyarhon gombavirányához. Mathem. és természettud. Közlemények. Kiadja a Magyar Tudományos Akadémia mathem. és természettud. állandó bizottsága. XV. köt. I. szám. Budapest 1878. (*Puccinia*, p. 15—20.)

Hazslinszky Fr. Új adatok Magyarhon kryptogam virányához az 1878. évből. Ertekezések a Természettudományok köréből. Kiadja a Magyar Tudományos Akadémia. IX. köt. V. sz. Budapest 1879. (*Puccinia*, p. 11—13.)

Hazslinszky Fr. Előmunkálatok Magyarhon gombavirányához. Mathem. és természettud. Közlemények. XIX. köt. IV. sz. Budapest 1885. (*Aecidium*, p. 75—78. *Puccinia*, p. 83—88.)

⁶ Borbás V. Budapestnek és környékének növényzete. Különlenyomat a magyar orvosok és természetvizsgálók 1879-ik évi vándorgyűlésére készített Budapest monographiájából. Budapest 1879. (*Aecidium*, *Puccinia*, p. 33.)

munkájából. J. A. Bäumler pozsonyi magánzó Pozsony megyéből 62 *Puccinia*-fajt sorol fel 1887—1902-ig.¹ Dr. Richter Aladár jelenleg kolozsvári egyetemi tanár, Gömörmegyéből 18 *Puccinia*-fajt említ 1887/8-ban.² Greschik Viktor lőcsei tanító Szepesvármegyéből 72 faj gombát sorol fel, köztök négy *Puccinia*- s nyolcz *Aecidium*-fajt 1888-ban.³ A Lőcse vidékén Greschik gyűjtötte 340 faj gomba között 26 *Puccinia*-fajt ismertet G. Bresadola trienti apát 1890-ben.⁴ Kecskemét vidékéről 11 *Puccinia* s hét ide tartozó *Aecidium*-fajt említettem 1896 ban.⁵ Dr. Bubák Ferencz eselországi tanár a Bécsben 1905-ben tartott második nemzetközi botanikai kongresszus alkalmából Budapest környékére és Délmagyarország vidékére tett kirándulásokban részt vett és itt csaknem 300 faj gombát gyűjtött. Az 1907-ben ismertetett anyagban 25 *Puccinia*-fajt sorol fel.⁶ Dr. Moesz Gusztáv budapesti tanár Budapest környékéről 140 faj gombát, köztök 20 *Puccinia*-fajt ismertet 1909-ben.⁷

Az irodalom és gyűjteményem adatait összefoglalva, Magyarországon 171 *Puccinia*-faj terem. Ebből 66 fajt találtam Kecskemét vidékén.

Hogy a hazánkban előforduló *Puccinia*-fajoknak a fele sem került elő Kecskemét környékéről, annak egyik főoka flórája szegénységében rejlik. Köztudomású, hogy a nagy magyar Alföld virágos növényekben sokkal szegényebb mint hegyvidékiünk. Egyes *Puccinia*-fajok gazdanövényei bőven teremnek ugyan Kecskemét vidékén, de a gombát nem leltem meg rajtok. Így az *Achillea*, *Aristolochia*, *Caltha*, *Globularia*, *Ribes*, *Veronica*

¹ J. A. Bäumler. Beiträge zur Cryptogamen-Flora des Presburger Komitates. Presburg 1887—1902. (*Puccinia*, Nr. 591—641, 1396—1400, 1494—1500.)

² Richter A. Közlemények Gömörmegye gombáiról. Természettudományi Füzetek, Vol. XI, Parte 2. 1887/8, p. 65—97. (*Puccinia*, Nr. 8—25.)

³ Greschik V. Új adatok Szepesvármegye gombavirányaéhoz. Szepesi Emlékkönyv a Magyar Orvosok és Természettudományosok 1888. augusztus 23—28-án Tátrafüreden tartott XXIV. vándorgyűlésének alkalmából. Szepes-Váralján 1888. p. 110—121. (*Puccinia*, Nr. 7—10. *Aecidium*, Nr. 21—28.)

⁴ G. Bresadola. Champignons de la Hongrie, récoltés en 1886—89 par M. le professeur V. Greschik, étudiés par l'abbé G. Bresadola. Revue Mycologique, 12e année, Toulouse 1890, p. 101—116 (N° 1—136.) Suite, p. 179—186, (N° 137—209.) Rev. Mycol. 13e ann. 1891, Fin, p. 20—33 (N° 210—340.) Avec planche CXIV. (*Puccinia*, N° 105—130.)

⁵ Hollós L. „Kecskemét multja és jelene“-ben. A honfoglalás ezredik évfordulója alkalmából és emlékére kiadta Kecskemét város közönsége. 1896. Növényzet. (*Aecidium*, *Puccinia*, 94—95. lap. Különlenyomatban 54—55. lap.)

⁶ Bubák Fr. Adatok Magyarország gombaflórájához. Növényzeti Közlemények, 1907, 4. füz. 101—103. lap. Ein Beitrag zur Pilzflora von Ungarn. Beiblatt zu den Növényzeti Közlemények, 1907, Heft 4, p. (19)—(56). (*Puccinia*, Nr. 28—52.)

⁷ Moesz G. Gombák Budapestről és környékéről. Botanikai Közlemények. VIII. köt., 1909, 4. és 5. füzet, 212—237. lap. (*Puccinia*, Nr. 62—81.)

levelein évek során keresztül, kitartó kereséssel sem tudtam *Pucciniát* találni.

A Kecskemét vidékéről alatt felsorolt *Puccinia*-fajok közül a következők nincsenek említve Magyarországból a Sydow-féle monographiában: *P. artemisiella* Syd., *P. Carthami* (Hutzel.) Cda., *P. Cyani* (Schleich.) Pass., *P. chondrillina* Bubák et Syd., *P. Jurineae* Cooke, *P. Lactucarum* Syd., *P. tinctoriicola* P. Magn., *P. Cynodontis* Desm.

A hazai irodalom és gyűjteményem adatainak összefoglalásából azt látom, hogy 30 olyan *Puccinia*-faj terem Magyarországon, mely innen nincs említve Sydow-ék nagy munkájában. Viszont e monographiában több olyan *Puccinia*-fajnak termőhelye gyanánt van felsorolva Magyarország, honnan nem ismertük.

Ezekből kitetszik, hogy mindenestre érdemes munkát végezne, a ki Magyarország *Pucciniáit* behatóan gyűjtené, az összes meglevő herbariumi anyag alapján revideálva összeállítaná s így ezen érdekes genusz fajainak hazai elterjedését tisztázná.

A Kecskemét vidékén eddig észlelt *Puccinia*-fajokat, Sydow-ék monographiája szerint rendezve, a következőkben sorolom fel:

1. *Puccinia Absinthii* DC. Sydow, Monogr. Nr. 18. *Artemisia Abrotanum* L., *A. annua* L., *A. vulgaris* L. levelein. Kecskemét (tetető, Szikra).

2. *Puccinia artemisiella* Sydow, Monogr. Nr. 23. *Artemisia vulgaris* L. levelein. Kecskemét (Szikra).

3. *Puccinia Carduorum* Jacky. Sydow, Monogr. Nr. 55. *Carduus acanthoides* L., *C. nutans* L. levelein. Kecskemét (Széktó mellett, Libamező), Nagy-Körös (utezán), Izsák.

4. *Puccinia Carlinae* Jacky. Sydow, Monogr. Nr. 58. *Carlina vulgaris* L. levelein. Kecskemét (Nyir).

5. *Puccinia Carthami* (Hutzel.) Cda. Sydow, Monogr. Nr. 59. *Carthamus tinctorius* L. levelein. Kecskemét (Szikra vasútállomás kertje).

Sydow-ék szerint termőhelyei: Szilézia, Csehország, Egyptom, Keletindia, Japán. Magyarországból nem említik.

Hazslinszky 1876-ban ezt írja: „A *Szeklicze Ikerüszkét P. Carthami* Hzs., mely a sáfrán *Szeklicze* levelei alsó lapján élőködik. Szedtem Tályán, láttam Debreczen s Kisújszállás m.“

Hazslinszky 1878-ban is említi: *P. Carthami* Hzs. Homokfalu m. Ung megyében (Dietz).

6. *Puccinia Cyani* (Schleich.) Pass. Sydow, Monogr. Nr. 62. *Centaurea Cyanus* L. levelein és szárán. Koháry-Szent-Lőrincz, Nagy-Körös.

Sydow-ék Magyarországból nem említik.

7. *Puccinia Centaureae* DC. Sydow, Monogr. Nr. 63 et pag. 853. *Centaurea Calcitrapa* L., *C. Scabiosa* L., *C. Tauscheri*

Kern, levelein. Kecskemét (Ballószög, Libamező, Nyir, Szikra, Koháry-Szent-Lőrincz), Tisza-Ugh, Nagy-Kőrös.

A Centaurea Tauscheri Kern. új gazdanövény.

8. *Puccinia chondrillina* Bubák et Sydow, Monogr. Nr. 69. *Chondrilla juncea* L. szárán. Kecskemét (Ballószög).

Az a gomba, melyet Hazslinszky 1878-ban *Puccinia Chondrillae* Fuck. néven felsorol, részben ide tartozik. Ez kiténik következő mondatából: „A káka *Kakics* szárain sz. N.-Podhrágy m. Holuby.“

Sydow-ék Magyarországból nem említik.

9. *Puccinia Cichorii* (DC.) Bell. Sydow, Monogr. Nr. 75. *Cichorium intybus* L. szárán és levelein. Kecskemét (Szikra, Libamező), Izsák, Tisza-Ugh.

10. *Puccinia Cirsii-lanceolati* Schroet. Sydow, Monogr. Nr. 77. *Cirsium lanceolatum* L. levelein. Kecskemét (Szikra).

11. *Puccinia obtogens* (Lk.) Tul. Sydow, Monogr. Nr. 78. *Cirsium arvense* Scop. levelein. Kecskemét (Széktó felé, Szikra, Műkert), Pusztá-Gyalu.

12. *Puccinia Cirsii* Lasch. Sydow, Monogr. Nr. 79. *Cirsium canum* M. B. levelein. Nagy-Kőrös (Nagy-erdő).

13. *Puccinia crepidicola* Sydow, Monogr. Nr. 103. *Crepis rhoadifolia* M. B. levelein. Kecskemét (Nyir, Csalános).

14. *Puccinia Echinopsis* DC. Sydow, Monogr. Nr. 112. *Echinops Ruthenicus* M. B. levelein és szárán. Kecskemét (Szikra).

15. *Puccinia Helianthi* Schw. Sydow, Monogr. Nr. 143. *Helianthus annuus* L. levelein. Kecskemét, Tisza-Ugh, Jász-Szent-László, Pusztá-Gyalu.

16. *Puccinia Hieracii* (Schum.) Mart. Sydow, Monogr. Nr. 150. *Hieracium echioides* Lumn., *H. Pilosella* L., *H. umbellatum* L. levelein. Kecskemét (Nyir), Nagy-Kőrös (Nagy-erdő).

A Hieracium echioides Lumn. új gazdanövény.

17. *Puccinia Jurineae* Cooke, Sydow, Monogr. 161. *Jurinea mollis* Reich. levelein. Kecskemét (Nyir), Nagy-Kőrös (Nagy-erdő).

Sydow-ék Magyarországból nem említik.

A Jurinea mollis Reich. új gazdanövény.

18. *Puccinia Lactucarum* Sydow, Monogr. Nr. 168. *Lactuca quercina* L. levelein. Kecskemét (Nyir, Koháry-Szent-Lőrincz), Nagy-Kőrös (Nagy-erdő).

Sydow-ék Magyarországból nem említik.

19. *Puccinia Lampsanae* (Schultz.) Fuck. Sydow, Monogr. Nr. 174. *Lampsana communis* L. szárán. Felső-Nyáregyháza.

20. *Puccinia Bardanae* Corda. Sydow, Monogr. Nr. 175. *Lappa minor* DC. levelein. Kecskemét (Szikra), Tisza-Ugh.

21. *Puccinia Leontodontis* Jacky. Sydow, Monogr. Nr. 176. *Leontodon autumnalis* L. levelein. Ágasegyháza. *Leontodon hastilis* L. levelein. Kecskemét (Nyir), Nagy-Kőrös (vasútállomás mellett).

22. *Puccinia Picridis* Hazsl. Sydow, Monogr. Nr. 204. *Picris hieracioides* L. levelein. Tisza-Ugh.

23. *Puccinia tinctoriicola* P. Magn. Sydow, Monogr. Nr. 235 et pag. 867. *Serratula tinctoria* L. levelein. Kecksemét (Nyir). Sydow-ék Magyarországból nem említik.
24. *Puccinia Balsamitae* (Strauss) Rabenh. Sydow, Monogr. Nr. 253. *Tanacetum Balsamita* L. levelein. Kecksemét (temető, Katonatelep vasútállomás kertje).
25. *Puccinia Taraxaci* (Rebent.) Plowr. Sydow, Monogr. Nr. 255. *Taraxacum officinale* Wigg. levelein. Kecksemét (Széktó mellett, Libamező), Nagy-Körös.
26. *Puccinia Tragopogi* (Pers.) Corda. Sydow, Monogr. Nr. 261. *Tragopogon orientale* L. szárán és levelein. Kecksemét (Csalános). *Aecidium Tragopogi* Pers. *Tragopogon floccosus* W. K. levelein. Kecksemét, Nagy-Körös.
27. *Puccinia punctata* Link. Sydow, Monogr. Nr. 334. *Asperula Cynanchica* L., *Galium Mollugo* L., *G. verum* L. levelein. Kecksemét (Szikra, Nyir), Nagy-Körös (Nagy-erdő), Felső-Nyáregyháza. *Aecidium Galii* Aut. *Galium Aparine* L., *G. Mollugo* L. levelein. Kecksemét (Nyir, Talfája).
28. *Puccinia Glechomatis* DC. Sydow, Monogr. Nr. 437. *Glechoma hederacea* L. levelein. Czegléd, Felső-Nyáregyháza.
29. *Puccinia Menthae* Pers. Sydow, Monogr. Nr. 443. *Calamintha Acinos* Clairv., *Clinopodium vulgare* L., *Mentha arvensis* L. et variet. *cuneata* Borb., *M. aquatica* L., *M. spicata* L. levelein közönséges. Kecksemét (Talfája, Nyir, Kis-fái), Nagy-Körös, Tisza-Ugh, Felső-Nyáregyháza.
30. *Puccinia annularis* (Strauss) Schlecht. Sydow, Monogr. Nr. 470. *Teucrium Chamaedrys* L. levelein. Kecksemét (Nyir).
31. *Puccinia Vincae* (DC.) Berk. Sydow, Monogr. Nr. 537. *Vinca herbacea* W. K. levelein. Kecksemét (Nyir, Koháry-Szent-Lőrincz).
32. *Puccinia Conii* (Str.) Fuck. Sydow, Monogr. Nr. 584. *Conium maculatum* L. levelein. Kecksemét (Szikra).
33. *Puccinia Falcariae* (Pers.) Fuck. Sydow, Monogr. Nr. 591. *Aecidium Falcariae* Pers. *Falcaria Rivini* Host. levelein. Kecksemét (Nyir), Czegléd, Puszta-Péteri.
34. *Puccinia bullata* (Pers.) Wint. Sydow, Monogr. Nr. 621. *Peucedanum arenarium* W. K., *Seseli annuum* L. levelein. Kecksemét (Nyir, Szikra), Nagy-Körös (Nagy-erdő).
A *Peucedanum arenarium* W. K. új gazdanövény.
35. *Puccinia Epilobii-tetragonii* (DC.) Wint. Sydow, Monogr. Nr. 648. *Epilobium adnatum* Griseb., *E. hirsutum* et var. *villosissimum* Koch. levelein. Kecksemét (Szikra), Tisza-Ugh.
36. *Puccinia Violae* (Schum.) DC. Sydow, Monogr. Nr. 670. *Viola arenaria* DC., *V. odorata* L. levelein. Kecksemét (Nyir, Koháry-Szent-Lőrincz), Czegléd. *Aecidium Violae* Schum. *Viola arvensis* L., *V. odorata* L. levelein. Kecksemét, Nagy-Körös, Czegléd.
37. *Puccinia Malvacearum* Mont. Sydow, Monogr. Nr. 716. *Althaea rosea* Cav. levelein. Kecksemét (kertekben). *Malva silvestris*

L. levelein. Keeskemét (Csalános, Helveczia, Szikra, Koháry-Szent-Lőrincz, Nyir), Nagy-Körös. *Malva vulgaris* Fries levelein. Keeskemét (Csalános).

38. *Puccinia Pruni spinosae* Pers. Sydow. Monogr. Nr. 729. *Armeniaca vulgaris* Lam. levelein. Keeskemét (Műkert, szőlők), Nagy-Körös (szőlőkben). *Prunus domestica* L. levelein. Keeskemét (Műkert, szőlők), Nagy-Körös (szőlőkben). *Prunus spinosa* L. levelein. Keeskemét (Nyir), Nagy-Körös (Pálfája, Nagy-erdő).

39. *Puccinia fusca* (Pers.) Wint. Sydow, Monogr. Nr. 790. *Pulsatilla nigricans* Störck levelein. Keeskemét (Nyir).

40. *Puccinia Pulsatillae* Kalkb. Sydow, Monogr. Nr. 796. *Anemone silvestris* L. levelein. Keeskemét (Nyir, Bugaez). *Pulsatilla nigricans* Störck levelein. Nagy-Körös (Nagy-erdő).

41. *Puccinia Arenariae* (Schum.) Wint. Sydow, Monogr. Nr. 825. *Dianthus barbatus* L., *Melandrium album* Garek. levelein. Keeskemét (kert), Tisza-Ugh.

42. *Puccinia Silenes* Schroet. Sydow, Monogr. Nr. 833. *Silene inflata* Sm. levelein. Keeskemét (Nyir).

43. *Puccinia Polygoni-amphibii* Pers. Sydow, Monogr. Nr. 850. *Polygonum Convolvulus* L., *P. dumetorum* L., *P. lapathifolium* L. levelein. Keeskemét (Nyir, Szikra). Nagy-Körös.

44. *Puccinia Thesii* (Desv.) Chaill. Sydow, Monogr. Nr. 871. *Thesium ramosum* Hayne levelein. Keeskemét (Nyir, Szikra).

45. *Puccinia Iridis* (DC.) Wallr. Sydow, Monogr. Nr. 891. *Iris variegata* L. levelein. Keeskemét (Nyir).

46. *Puccinia Asparagi* DC. Sydow, Monogr. Nr. 915. A vadon termő és kultivált *Asparagus officinalis* L. szárán, levelén. Keeskemét (Nyir, Szikra, Műkert), Nagy-Körös (Csókás).

47. *Puccinia Liliacearum* Duby. Sydow, Monogr. Nr. 935. *Ornithogalum umbellatum* L. levelein. Keeskemét (Nyir, Szikra), Nagy-Körös.

48. *Puccinia Lojkaiana* Thüm. Sydow, Monogr. Nr. 937. *Ornithogalum Bouchéanum* (Kunth) Aseh. levelein. Czegléd (budai-úti erdő), Nagy-Körös (Nagy-erdő).

49. *Puccinia Caricis* (Schum.) Rebert. Sydow, Monogr. Nr. 964. A következő *Carex*-fajok levelein: *C. distans* L., *C. hirta* L., *C. nitida* Host. var. *conglobata* Kit., *C. paludosa* Good., *C. stenophylla* Wahlenb. Keeskemét, Izsák. *Accidium Urticae* Schum. *Urtica dioica* L. levelein és levélgyelein. Keeskemét, Nagy-Körös, Czegléd.

Hogy a felsorolt *Carex*-fajokon talált *Puccinia* mind idetartozik-e, ez idő szerint nem lehet megmondani. A *Carex hirta* L. és *Carex paludosa* Good. (*C. acutiformis* Ehrh.)-on termő *Puccinia* Sydowé munkájában a *Puccinia Caricis*-hez van sorolva. A többi három faj *Carex* mint gazdanövény egyáltalán nincs említve.

50. *Puccinia silvatica* Schroet. Sydow, Monogr. Nr. 969. *Accidium Taraxaci* Schmidt et Knze. *Taraxacum officinale* Wigg. levelein. Keeskemét (Nyir, Szikra), Nagy-Körös.

51. *Puccinia graminis* Pers. Sydow, Monogr. Nr. 1018. A következő pázsitfűveken: *Agropyron caesium* Presl., *A. intermedium* (Host.) P. B., *A. repens* (L.) P. B., *Agrostis stolonifera* L., *Calamagrostis Epigeios* (L.) Roth, *Cynodon Dactylon* L., *Hordeum distichum* L., *H. Gussoneanum* Parl., *Lolium perenne* L., *Secale cereale* L., *S. fragile* M. Br. Kecskemét, Nagy-Kőrös. *Aecidium Berberidis* Gmel. *Berberis vulgaris* L. levelein. Kecskemét, Nagy-Kőrös.
52. *Puccinia coronata* Corda. Sydow, Monogr. Nr. 1019. *Bromus inermis* Leyss! *Calamagrostis Epigeios* (L.) Roth levelein. Kecskemét. *Aecidium Rhamni* Gmel p. p. *Rhamnus Frangula* L. levelein. Kecskemét (Bugac), Nagy-Kőrös (Nagy-erdő), Peszér-Adacs.
53. *Puccinia Lolii* Niels. Sydow, Monogr. Nr. 1020. *Glyceria spectabilis* M. et K. levelein. Kecskemét (Szikra-Alpár). *Aecidium Rhamni* Gmel p. p. *Rhamnus cathartica* L. levelein. Kecskemét (Csalános, Nyir), Nagy-Kőrös.
54. *Puccinia glumarum* (Schm.) Erikss. et Henn. Sydow, Monogr. Nr. 1021. *Brachypodium silvaticum* (Huds.) R. S. levelein. Kecskemét (Nyir).
55. *Puccinia dispersa* Erikss. et Henn. Sydow, Monogr. Nr. 1022. *Aecidium Asperifolii* Pers. A következő érdeslevelűek levelein: *Anchusa officinalis* L., *Lithospermum arvense* L., *Pulmonaria mollissima* Kern. Kecskemét (Nyir, Koháry-Szent-Lőrincz, Baracs-puszta), Nagy-Kőrös.
56. *Puccinia bromina* Erikss. Sydow, Monogr. Nr. 1024. A következő *Bromus*-fajokon: *Br. mollis* L., *Br. squarrosus* L., *Br. sterilis* L. Kecskemét, Nagy-Kőrös.
57. *Puccinia Cesatii* Schroet. Sydow, Monogr. Nr. 1034. *Andropogon Ischaemum* L. levelein. Kecskemét (Ballószög, Bugac-Monostor).
58. *Puccinia Cynodontis* Desm. Sydow, Monogr. Nr. 1067. *Cynodon Dactylon* L. levelein. Kecskemét (Talfája, Nyir). Hazslinszky e gombát még nem találta 1885-ben, mivel így ír: „Ujjas Ebfogunk van elég, de talán igen sovány a *Pucciniá*-nak.“ Bäumler Pozsony vidékéről felsorolja (Nr. 607) 1890-ben. Bubák Káposztásmegyernél találta (Nr. 36) 1905-ben. Sydow-ék Magyarországból nem említik.
59. *Puccinia sessilis* Schneider. Sydow, Monogr. Nr. 1108. *Aecidium Convallariae* Schum. *Polygonatum vulgare* Desf. levelein. Kecskemét (Koháry-Szent-Lőrincz).
60. *Puccinia Magnusiana* Koern. Sydow, Monogr. Nr. 1114. *Phragmites communis* Trin. levelein. Kecskemét (Szikra), Puszta-Gyalu, Tisza-Ugh.
61. *Puccinia Phragmitis* (Schum.) Koern. Sydow, Monogr. Nr. 1116. *Phragmites communis* Trin. levelein. Kecskemét, Nagy-Kőrös. *Aecidium Rumicis* Schlecht. *Rumex crispus* L. levelein. Kecskemét (Sétatér, temető).
62. *Puccinia Poarum* Niels. Sydow, Monogr. Nr. 1125. *Poa angustifolia* L., *P. pratensis* L. levelein és szalmáján. Kecskemét (Nyir).

63. *Puccinia Stipae* (Opiz) Arth. Sydow, Monogr. Nr. 1147. *Stipa capillata* L. levelein. Kecskemét (Talfája).

64. *Puccinia Agropyri* Ell. et Ev. Sydow, Monogr. Nr. 1157. *Accidium Clematidis* DC. *Clematis recta* L. levelein. Kecskemét (Talfája).

65. *Puccinia persistens* Plowr. Sydow, Monogr. Nr. 1158. *Accidium Thalictri* Grev. p. p. *Thalictrum collinum* Wallr. levelein. Kecskemét (Szikra).

66. *Puccinia Maydis* Bér. Sydow, Monogr. Nr. 1163. *Zea Mays* L. levelein. Kecskemét, Tisza-Ugh.

(A szakosztálynak 1910 január 11-én tartott üléséből.)

Dr. Hollós László: A Magyarországon eddig észlelt *Ramularia*-fajok.

A *Ramularia* genoszt, annak közelebbi jellemzése nélkül, két fajra (*R. didyma* Ung., *R. pusilla* Ung.) alapította Unger Ferencz bécsi tanár 1833-ban.¹ G. Lindau szerint 1900-ban mintegy 225 fajtát ismerték, melyek közül több mint 60 terem Közép-Európában.²

Magyarország gombáinak régebbi kutatói nem ismertetnek *Ramularia*-fajokat, csak Schulzer I. ír le 1874-ben egyet (*R. Agropyri* Schulz.), mely azonban a jellegzés szerint nem *Ramularia*.³ Gömörmegyéből egy fajt említ Richter A. 1887/8-ban.⁴ Pozsony vidékéről tíz *Ramularia*-fajt sorol fel J. A. Bäumler 1887-ben, majd 1902-ben megtoldja egy fajjal.⁵ Selmezbánya vidékéről, Kmei A. gyűjtéséből ugyancsak Bäumler sorol fel kilencz fajt 1888-ban s 1891-ben egy fajt csatol hozzá.⁶ Szepesvármegyéből két fajt ismertet Greschik V. 1888-ban.⁷ A Greschik gyűjtötte gombák között három *Ramu-*

¹ Fr. Unger. Die Exantheme der Pflanzen und einige mit diesen verwandte Krankheiten der Gewächse, pathogenetisch und nosographisch dargestellt. Wien 1833. (pag. 163.)

² G. Lindau. Hyphomycetes, in Die natürlichen Pflanzenfamilien. von A. Engler und K. Prantl. I. Teil. 1. Abteilung. Leipzig 1900. (*Ramularia*, p. 450.)

³ St. Schulzer v. Mycologische Beiträge. Verhandlungen der k. k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien. Bd. XXIV, 1874. (p. 292.)

⁴ Richter A. Közlemények Gömörmegye gombáiról. Természetrajzi Füzetek. Vol. XI, Parte 2, 1887/8. (*Ramularia*, p. 73.)

⁵ J. A. Bäumler. Beiträge zur Cryptogamen-Flora des Presburger Komitates. Presburg 1887—1902. (*Ramularia*, Nr. 201—204, 214—219, 1614.)

⁶ J. A. Bäumler. Fungi Schemnitzenses. Verhandlungen der k. k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien, 1888. (*Ramularia*, p. 715—716.) 1891, (p. 673.)

⁷ Greschik V. Új adatok Szepesvármegye gombavirányaéhoz. Szepesi Emlékkönyv a Magyar Orvosok és Természetvizsgálók 1888. augusztus 23—28-án Tátrafüreden tartott XXIV. vándorgyűlésének alkalmából. Szepes-Váralján 1888. (*Ramularia*, p. 119.)